

ALEXANDRU BURLACU

Institutul de Filologie
(Chișinău)

PAUL GOMA ȘI HOLOCAUSTUL ROȘU

Abstract

This article discusses the condemnation of communism in Bessarabia, a subject of pressing issues. The author ground his analysis on the essay „The Red Week” (a version from 2012) by Paul Goma, a dissident writer from Paris. He argues that the past history of Bessarabia, controlled by Big Brothers, still needs to be reviewed, reinterpreted in the direction and spirit of Mihai Eminescu and Nicolae Iorga’s publicistics. „The Red Week”, centered on the topic discussing the Jews and Bessarabia, is a political manifesto, in the manner of Aleksandr Solzhenitsyn

Keywords: Holocaust, essay, documentarism, testimonies.

Capodopera lui Paul Goma „Din calidor”, ilustră prin documentarism și naturalism, dar și prin bogăția relațiilor dialogale, exprima polifonic subiectul patriei pierdute, o temă fundamentală în creația scriitorului, cu rezonanțe inedite în romanul publicistic „Basarabia”. Basarabia și evreii a fost până mai ieri, dar rămâne și astăzi o temă tabu. Despre rolul evreilor în istoria contemporană se scrie enorm de mult, în contradictoriu și cu multă patimă, dar, de obicei, la modul general, deseori denaturându-se lucrurile. O literatură a faptelor, în maniera lui Aleksandr Soljenițin, ne dă Paul Goma, o mare conștiință a Basarabiei, dar, cum se știe, și un „mare luminător de conștiință”. Învinuit de antisemitism pentru că a îndrăznit să ia în discuție ocuparea Basarabiei de către ruși și pentru că a pus în lumină rolul nefast al evreilor în destinul tragic al miilor și miilor de români basarabeni, Paul Goma nu face altceva decât să adune fapte și argumente, multe frecvent abordate tendențios, altele mai puțin sau deloc cunoscute, dar toate întreprinse în numele adevărului.

Eseul „Săptămâna roșie (28 iunie–3 iulie 1940) sau Basarabia și evreii” de Paul Goma este o carte-bombă, în linia publicisticii lui Mihai Eminescu și Nicolae Iorga. Nu întâmplător, pe coperta a patra a volumului e plasat un citat-escortă din articolul „De ce atâta ură?” („Neamul Românesc”, 6-7,1940) de Nicolae Iorga, publicat pe urma evenimentelor din 28 iunie–3 iulie 1940: „Se adună și cresc văzând cu ochii documentele și materialele, actele oficiale și declarațiile luate sub jurământ. Înalți magistrați și bravi ofițeri care și-au riscat viața ca să apere cu puterile lor retragerea și exodul românilor (din Basarabia) au văzut cu ochii lor nenumărate acte de sălbăticie, uciderea nevinovaților, lovitură cu pietre și huiduieli. Toate aceste gesturi infame și criminale au fost comise

de evreimea furioasă ale cărei valuri de ură s-au dezlănțuit ca sub o comandă nevăzută. De ce atâta ură? Așa ni se răsplătește bună-voința și toleranța noastră? Am acceptat acapararea și stăpânirea iudaică multe decenii și evreimea se răzbuună în ceasurile grele pe care le trăim. Și de nicăieri o dezavuare, rupere vehementă și publică de isprăvile bandelor ucigașe de sectanți și sanguinari (...) Românimea aceasta, de o bunătate prostească față de musafiri și jecmănitori merită un tratament ceva mai omenos din partea evreimii care se lăuda până mai ieri că are sentimente calde și frățești față de neamul nostru în nenorocire”.

Pentru românul basarabean, care și-a pierdut identitatea, dar care ar dori să știe cine este, de unde vine și pe ce lume se află, volumul lui Goma (varianta ianuarie 2010 de circa 600 de pagini, a fost anunțată și între timp a apărut și varianta 2012) este și un fel de enciclopedie, un roman enciclopedic, roman despre trecutul nostru, un trecut atât de bine controlat de Big Brathers cu ochiul pe noi veșnic treaz.

Cartea se mai vrea și un testament politic pentru românii de azi, crescuți în sistemul totalitar, și, în mod deosebit, pentru generația de mâne. Nu întâmplător George Orwell afirma: „Cine controlează trecutul, stăpânește viitorul”. Trecutul istoric al Basarabiei a fost bine controlat de sistemul regimului de ocupație. Tânăra generație mai puțin cunoaște istoria neamului pentru că de aceasta au avut grijă nu numai comuniștii, dar, se pare, și actuala guvernare care se face a fi rău încrunțată atunci când rămâne față în față cu un subiect ca acesta.

În același timp, „Săptămâna roșie...” este un volum esențial nu numai despre românii buni și românii răi, dar și despre evreii buni și evreii răi. În „Nota autorului” cititorul este atenționat că eseul „a fost atacat cu vehemență, cu urlete, cu bale, cu amenințări – din partea holocaustologilor evrei, ne-evrei”.

Chiar dacă Goma nu a avut acces la arhivele Kominternului, el a reușit să pună în discuție numeroase probleme, să întrebe și să compare date furnizate de nenumărate persoane, protagoniști și martori oculari ai evenimentelor tragice, cu mare rezonanță istorică. Cu acest volum Goma face o „tentativă de a pune pe două coloane faptele-rele ale românilor împotriva evreilor și faptele-rele ale evreilor împotriva românilor”.

De la o variantă la alta, autorul, dar fără să vadă lucrurile în alb și negru, aduce argumente noi demonstrându-ne până la urmă că „Shoah nu este unicul genocid din istoria omenirii, iar evreii nu sunt singurele victime nevinovate – ba, mai cu seamă în Imperiul Bolșevic (și azi, în Israel), călăi”.

Volumul debutează strategic cu o serie de întrebări: „Care să fi fost motivul, pretextul, temeiul – sau/ și cauza – pentru care, din prima zi (22 iunie 1941) a Campaniei antisovietice a celui de al Doilea Război Mondial, cu nebanuită cruzime, românii i-au masacrat din senin pe evrei, atât pe solul național: Rebeliunea legionară, Progromul de la Iași, Trenurile Morții, Basarabia și Bucovina – cât mai ales în Transnistria” (aceasta fiind teza evreilor), crimă care ar fi „devansat în timp, egală în cruzime Auschwitzul”?, cum scrie inflamatul sionist Matatias Carp. „Care să fi fost resortul criminal care, dintr-o comunitate ca a noastră, dacă nu legendar de tolerantă, atunci sigur: îndelung răbdătoare, a făcut să devină peste noapte (corect: *în interval de doar un an: 28 iunie 1940–22 iunie 1941*) una majoritară, fâțișă, feroce, antievreiască, încuviințând măsurile guvernamentale de persecutare, de lichidare a evreilor”? – „Din senin, cum susțin, de jumătate de veac, evreii”?

Într-o vânătoare de mituri, o lume onestă nu poate închide ochii la constatări ca acestea: „Numărul victimelor înscris pe monumentul comemorativ de la Coral, București: 400 000. Cine-cum-când a numărat morții? Și de ce abia la 1 iulie 1991 a fost anunțată? Cei care țin registrul socotelilor la zi, la ban să o fi aflat abia atunci, la jumătate de secol după război? Este posibil așa ceva? Nu”. Desigur, Goma expune ca în catehism, sub forma de întrebări și răspunsuri, Holocaustul bolșevicilor, a ororilor și crimelor comuniste.

Fără a scandaliza lumea, el demonstrează că „misterul” acestui număr de jertfe se află „în prăbușirea imperiului sovietic, prin simbolul *Zidul Berlinului* (1989)”, că anume atunci „evreii de pretutindeni au fost cuprinși de spaima unui Nurberg Invers”, în care ar fi urmat a fi judecați mulți dintre ei pentru crime împotriva omenirii, pentru coautorat moral și material la teroarea bolșevică de peste 70 de ani, exercitată „pe a cincea parte a globului pământesc”.

Nu este în intenția autorului a încerca să diminueze atrocitățile naziștilor care au făcut din Europa un imens abator. Dimpotrivă, el insistă asupra realităților naziste, dar și asupra celor comuniste, inspirate și promovate cu entuziasm de evrei. (Este adevărat, strategia de *autoapărare* în limbajul marilor forțe înseamnă „apărare” – prin – atac – preventiv). În acest sens, Goma notează: „Ca nu care cumva să se vorbească și despre crimele bolșevice (la care ei participaseră cu entuziasm, cu fanatism), să se (re-re-re) aducă vorba de crimele naziste, să se fixeze, să se vorbească *numai* despre ele, doar despre victimele dintre evrei” și nimic despre crimele bolșevicilor.

Logica eseului consistă în demistificarea mai multor mituri. Unul dintre acestea, cu care debutează volumul este mitul „Săpunului”, „R.I.F. – săpunul din piele de evreu”, un mit care ne-a înghețat inimile, în realitate o istorie ciudată, bazată pe niște confuzii. Mitul are și un autor. Acesta e Lucian Herșcovici. Cu adevărat, problema teoriei victimelor Holocaustului este mult prea serioasă pentru a se permite păstrarea unui mit în cadrul ei.

Povestea cu săpunul este atât de exemplară și de potrivită pentru debutul și logica acestui eseu, încât nu-ți mai vine să crezi nici pe specialiștii onești în domeniul Holocaustului, fie ei și de origine evreiască. E un mit care nu s-a dezrădăcinat din memoria noastră nici după ce o „analiză DNA făcută de un laborator al Universității din Tel Aviv la cererea Institutului Yad Vashem din Ierusalim a demonstrat că acest săpun nu conține nici un fel de grăsime”. Asemenea gafe de proporții se iau în discuție cu tact și metodic, analizându-se adevărurile strâmbe care ca niște baloane de săpun se sparg de la un capăt al volumului la altul.

Criticii lui Goma se fac a uita faptele dezonorante ale evreilor pe timpul comuniștilor, învinuindu-l de antisimetism, fără drept de apel. E o poveste mai veche. Ce e mai grav pentru orcine e ispitit să ia în discuție subiectele Holocaustului e tocmai isteria, fanatismul atunci când cineva se apropie de tot ce e legat de evrei și restul lumii. „Săptămâna roșie” este, de fapt, și un demers politic și publicistic al unui disident de mare autoritate morală, este cea mai proaspătă și serioasă tentativă de investigare și popularizare a unor fenomene istorice, sociale și politice centrate pe reflectarea deformată, subiectivă și subversivă a holocaustologilor evrei. Pentru a explica atitudinea evreilor în timpul ocupației rusești a Basarabiei, Goma, apelând la marii înaintași, caută să aducă argumente noi din istoria ideii de creare a unui Israel european. Volumul trebuie lecturat și conceput și ca un rechizitoriu al evreilor răi, vinovați de fărâdelegile comuniste. La urma urmelor, „Săptămâna roșie” este negreșit un argument în plus în condamnarea comunismului și la noi în Basarabia.